

אתר סביבתי: 44249

לכבוד

אביהו ביאלי, יו"ר איגוד ערים לפסולת גליל מזרחי וגולן
שמעון ראש, מנהל אתר תאנים
מטמנת תאנים
ת.ד. 90000, ראש פינה 1200000

שלום רב,

הנדון: דו"ח סיור במטמנת תאנים, ראש פינה שנערך בתאריך 01.04.2019

בתאריך 01.04.2019 נערך סיור במטמנת תאנים ת.ז / ח.פ 501400550, ב-ראש פינה להלן "העסק".
מטרת הסיור: פיקוח בעקבות תלונות ציבור על זרימת תשטיפים מאתר תאנים לסביבה.

בסיור השתתפו:

סאמר סאלח- ראש תחום פיקוח

נציגי המשרד:

שלומי מואלם – דוגם שפכים מוסמך

מטעם מעבדת בקטוכם

רקע:

1. הסיור התקיים בעקבות תלונות ציבור שהגיעו למשרדינו על תשטיפים הזורמים בערוצים במורדות אתר תאנים.
2. יצוין כי החל מהיום - 24.2.19 אתר תאנים נסגר לקליטת פסולת ולא צפוי לשמש יותר כאתר הטמנה לפסולת. על אף סגירתו, על האתר חלים עדיין את התנאים ברשיון עסק שהוצאו לו ביום 11.12.2013, בין היתר, שיקום האתר ומניעת מפגעים סביבתיים.
3. באתר קימות ארבעה בריכות תשטיפים בנפחים שונים: 13, 70, 7 ו- 10 (אלף קוב) המשמשות לאגירת תשטיפים.
4. יובהר כי במהלך הסיור ביום 01.04.2019, שעה 10:30 שוחחתי טלפונית עם מנהל האתר מר שמעון ראש כדי לדווח לו על זרימת התשטיפים והממצאים בשטח וכי בכוונתנו ליטול דגימת תשטיפים. נענית על ידי מר שמעון כי אינו יכול להגיע או לשלוח מישהו מטעמו מכיוון שהאתר סגור ואינו פעיל.
5. יוזכר כי בחודשיים האחרונים בוצעו מספר סיורים נוספים ע"י נציגי משרדנו באתר בעקבות תלונות ציבור (בתאריכים 07.02.2019, 13.02.2019, 18.02.2019), בהם נצפו זרימות תשטיפים לסביבה ומפגעי ריח שמקורם אתר תאנים.

ממצאים:

1. **זרימת תשטיפים לסביבה,** הסיור התקיים בצד הצפוני הגובל את אתר תאנים. במקום נצפו לפחות שתי מוקדי זרימות משמעותיות של תשטיפים שמקורם באופן וודאי מתוך אתר תאנים.
(א) מוקד זרימה 1: נ.צ. 250628/767621 צמוד לגדר מחוץ לאתר (ראה תמונות מס' 1). בנקודה זו נצפתה זרימת תשטיפים לסביבה בגוון שחור מהם נדף ריח של אשפה רקובה. התשטיפים זרמו דרך צינור בטון תת קרקעי שקצהו השני בתוך אתר המטמנה בסמוך לגדר ב.צ. 250619/767608.

אורך הצינור כ 10 מטר. יצוין כי במהלך הסיור נלקחו שתי דגימות תשטיפים בכניסה וביציאה מהצינור (קרי, בתוך ומחוץ לאתר). הדגימות נלקחו על ידי דוגם מוסמך ממעבדת בקטוכס.
(ב) מוקד זרימה 2: מתחת לבריכה תחתונה ב.נ.צ. 251062/767631 (ראה תמונות מס' 2). במקום נצפתה זרימה משמעותית של תשטיפים מתוך שטח האתר דרך הגדר אל הסביבה. התשטיפים נראו בגוון שחור מהם נדף ריח אופייני לאשפה רקובה.
יצוין כי מרחק נקודת זרימת התשטיפים מגדר האתר לסביבה הוא כ 20 מטרים מבריכת אגירת התשטיפים התחתונה. מנקודה זו (ב.נ.צ. 251062/767631) נלקחה דגימת תשטיפים ע"י דוגם מוסמך מחברת בקטוכס.

התשטיפים שנצפו בסיור זה ובסיורים קודמים, חלקם הגדול מתנקז לנחל קובעת ומשם ממשיכים לנחל חצור. מנחל חצור זורם בפאתי קיבוץ איילת השחר, הקיבוץ מהווה מוקד של תלונות על השפכים המזהמים את הנחל. נחל חצור מתמזג עם נחל דישון וזה האחרון מתחבר אל נחל הירדן עד הכנרת.

2. **הפרת תנאים ברשיון עסק:** על פי רישומי משרדנו לא הוגשה תוכנית לסגירה ושיקום האתר. המהלך הסיור נמצא כי האתר לא משוקם - לא הוקמה מערכת כיסוי מעל גוף הפסולת ולא הותקנו מערכות למניעת חלחול ואיסוף תשטיפים כנדרש עקב כך נצפו גלישות וזרימת תשטיפים מתוך אתר תאנים אל הסביבה. זרימת תשטיפים משטח האתר אל הסביבה ולנחלים גורמת לזיהום סביבתי חמור.
ממצאים אלו מהווים עבירה על סעיף 6.1, 6.2 בתנאי רישיון העסק.
לאור המתואר לעיל, תנאי רישיון העסק אינם מקוימים ולפיכך מנוהל העסק באופן המהווה עבירה על החוק.

3. **מפגע ריח:** במהלך הסיור הורגש ריח של אשפה רקובה במורד זרימת התשטיפים לסביבה. באופן נקודתי, ב.נ.צ. 250628/767621 וב.נ.צ. 251062/767631 הרחתי ריח אופייני לריח של אשפה רקובה. (ר"צ"ב טופס דיווח על מפגע ריח בעל תפקיד).

4. **ליקויים באגירת תשטיפים** - באתר ארבעה בריכות בנפח כולל של 100 אלף קוב, כרגע הבריכות הגיעו לסף יכולת הקליטה שלהם, מה שמעלה חשש לגלישת תשטיפים שיכולה אף להוביל לקריסת דופן הבריכה התחתונה שמכילה 70 אלף קוב של תשטיפים, דבר המהווה חשש לאירוע אקולוגי כבד ומפגע סביבתי חמור באזור.

סיכום ודרישות:

1. זרימת תשטיפים משטח האתר אל הסביבה ולנחלים גורמת לזיהום סביבתי חמור. דבר המהווה לכאורה עבירה על **חוק המים התשי"ט-1959 סעיף 20 וחוק רישוי עסקים**.
2. האתר גורם לריח בלתי סביר המורגש גם מחוץ לתחומי האתר הדבר מהווה עבירה על **חוק למניעת מפגעים סעיף 3**.
3. האחריות המלאה לניהול התשטיפים הנאגרים במאגרי האתר מוטלת על מחזקי ומנהלי האתר, ועליהם החובה לנקוט בכל האמצעים הנדרשים מבלי לחסוך במשאבים להפסקת זרימת תשטיפים לסביבה.
4. **עליכם לפעול באופן מיידי למניעה והפסקת זרימת התשטיפים לסביבה ולנחלים מאתר תאנים.**

יובהר כי אין באמור בדו"ח זה כדי לגרוע מסמכות האכיפה של המשרד בגין הפרות בעבר ובהווה.

נספח תמונות שצולמו ע"י הח"מ במהלך הסיור ביום 01.04.2019 בין השעות 11:30 - 12:30.

בברכה,
סאמר סאלח
ראש תחום פיקוח מחוז צפון,
המשרד להגנת הסביבה

העתיקים:

דורית זיס, מנהלת מחוז צפון
סיגל בלומנפלד, ראש תחום תשתיות, מחוז צפון
אחמד איברהים, מרכז טיפול בפסולת ומחזור, מחוז צפון
ניר לביא, רשות המים.
משה שליט, מנהל היחידה הסביבתית גליל עליון
צוות פיקוח מחוז צפון

מיפוי מוקד זרימה מס' 1 : נ.צ. : 250628/767621 ו.נ.צ. : 251062/767631 גלישת תשטיפים מאתר ההטמנה בצידו הצפוני של האתר. נלקח מאתר govmap הממשלתי.

• מוקד זרימה מס' 1:

תמונה מס' 1 (ב) : נ.צ. : 250619/767608. צולם בצמוד לגדר מחוץ לגדר. זרימת התשטיפים מתוך האתר אל הצינור.

תמונה מס' 1 (א) : נ.צ. : 250619/767608. זרימת תשטיפים מתוך האתר אל מחוץ לו דרך צינור בטון. במקום נלחה דגימה ע"י דוגם מוסמך.

תמונה מס' 1(ד): נ.צ. 250628/767621- נקודת זרימת
התשטיפים מהצינור אל הסביבה.

תמונה מס' 1 (ג): נ.צ. 250628/767621- נקודת זרימת
התשטיפים מהצינור אל הסביבה.

תמונה מס' 2 (ב): נ.צ. 251062/767631- נטילת דגימה
על ידי דוגם מוסמך.

מוקד זרימה מס' 2:
תמונה מס' 2 (א): נ.צ. 251062/767631- נקודת זרימת
התשטיפים מתוך שטח האתר אל הסביבה.

תמונה מס' 2 (ד): נ.צ. 251062/767631- זרימת
התשטיפים לאורך כביש העפר לסביבה.

תמונה מס' 2 (ג): נ.צ. 251062/767631- זרימת
התשטיפים לאורך כביש העפר לסביבה.

